

Audit

Sparta Rotterdam

Auditteam Voetbal en Veiligheid

0-meting | april 2012

Audit

Sparta Rotterdam

Auditteam Voetbal en Veiligheid

0-meting | april 2012

In opdracht van

Het Auditteam Voetbal en Veiligheid

Met dank aan

Sparta Rotterdam
Gemeente Rotterdam
Openbaar Ministerie Rotterdam
Regiopolitie Rotterdam-Rijnmond

Illustraties en vormgeving

Marcel Grotens (Bureau Beke)

Onderzoeksteam en rapportage

Henk Ferwerda
Tom van Ham
Henk de Man
André Oudendag
Siert Vos

© Arnhem, april 2012

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Club, supporters en incidenten	7
3	Samenwerking rondom voetbalveiligheid	8
4	Inzet rondom voetbal per organisatie getypeerd	9
5	De BVO onder de loep	11
6	Hoofdpijnen veiligheidsbeleid	14
7	Aandachtspunten veiligheidsbeleid vanuit de veiligheidspartners	15
8	Club- en gemeentespecifiek	16
9	Samenvatting en conclusies	17
	Bijlage - verantwoording Audit	18

1. Inleiding

Van Auditteam Voetbalvandalisme naar Auditteam Voetbal en Veiligheid

In 2003 stelde het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties het landelijk Auditteam Voetbalvandalisme in, dat op grond van artikel 2a van het Instellingsbesluit van 13 augustus 2003 (en gewijzigd op 15 december 2006) de volgende taakstelling kreeg:

- bij ingrijpende incidenten van voetbalvandalisme in Nederland een kortlopend feitenonderzoek te doen;
- onderzoek te verrichten naar het voorkómen van incidenten.

Daarnaast was het op grond van art. 3 in het (gewijzigd) Instellingsbesluit mogelijk om onderzoek te verrichten op verzoek van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), of op verzoek van de burgemeester van de betreffende regio, waar zich ingrijpende incidenten voordeden (in overleg met BZK). Ook kon het Auditteam op eigen initiatief besluiten tot het verrichten van onderzoek (eveneens in overleg met BZK).

Het onderzoek richtte zich op de lokale 'voetbalvierhoek', bestaande uit gemeente, politie, Openbaar Ministerie (OM) en de Betaald voetbalorganisatie (BVO). Het Auditteam Voetbalvandalisme deed vijf jaar lang actief onderzoek en sloot in 2008 af met een eindrapport.

Sinds eind april 2009 is het voorzitterschap van het Auditteam Voetbalvandalisme overgenomen door Annemarie Jorritsma en is de naam van het Auditteam gewijzigd in het Auditteam Voetbal en Veiligheid. De overige leden van het Auditteam zijn: Gerard Beelen, Henk Wooldrik, Gerrie Ruijs, Mirjam Salet en Peter van Zunderd. De Interdisciplinaire stuurgroep voetbalvandalisme en voetbalgeweld heeft in 2008 de taken van het Auditteam geherformuleerd.

De hoofddoelstelling van het nieuwe Auditteam is om de komende twee jaar op grond van audits concreet advies en aanbevelingen te geven aan de lokale voetbalvierhoek over de aanpak van voetbalvandalisme en voetbalgeweld. Samen met de betrokken partijen wordt de (tussen)balans opgemaakt. Hierbij ligt de focus op de voortgang van de landelijke beleidsprioriteiten op lokaal niveau. Ook zal in kaart worden gebracht hoe de veiligheidsorganisatie en de fysieke infrastructuur zijn afgestemd op het profiel van de supporters en op het risiconiveau van de wedstrijden. Net als in het verleden zullen grootschalige incidenten rondom het voetbal – op eigen initiatief of indien daartoe wordt verzocht – ook in onderzoek worden genomen. De onderzoeken en audits worden uitgevoerd door een onderzoeksteam, bestaande uit onderzoekers en praktijkdeskundigen.

Werkwijze bij een audit

Door het onderzoeksteam wordt tweemaal een wedstrijdbezoek afgelegd, waarbij geobserveerd wordt aan de hand van een observatielijst. Tijdens de wedstrijdbezoeken worden diverse korte interviews met stewards, thuis- en uitsupporters, politiefunctionarissen en functionarissen in de commandokamer afgenomen. De wedstrijden worden zowel vanuit de 'clublijn' als vanuit de 'politielijn' bekeken. Daarnaast vinden per organisatie (groeps)interviews plaats met vertegenwoordigers van partijen uit de lokale vierhoek. Tot slot worden relevante documenten, zoals het veiligheidsconvenant, draaiboeken en uitdraaien van het VVS bestudeerd c.q. geanalyseerd.¹ Het geheel mondt uit in een openbare rapportage.

Uitgangspunten omtrent veiligheid

Veiligheid is een essentiële factor voor het bestuur van een voetbalclub: sfeer en veiligheid zijn basisvoorwaarden. Sfeer en veiligheid helpen bij het aantrekken van supporters en sponsors. Zodra de veiligheid op een acceptabel niveau is gebracht, kunnen redelijke wensen van (fanatieke) supporters worden ingewilligd. De veiligheid bij voetbalwedstrijden wordt in onderlinge samenhang bepaald door supporters (aard en aantal), de veiligheidsorganisatie, de fysieke infrastructuur en veiligheidsmaatregelen. Voetbalveiligheid vergt dan ook samenspel in de vierhoek van gemeente, politie, OM en BVO.

Voor zover mogelijk worden ook (vertegenwoordigers van) de supporters in de afstemming met de BVO betrokken, doch zij bepalen niet (mede) het beleid.

¹. Zie voor de onderzoeksverantwoording de bijlage.

2. Club, supporters en incidenten

- 2.1 Sparta Rotterdam is opgericht in 1888 en is daarmee de eerste Nederlandse BVO. De BVO speelt de thuiswedstrijden op 'Het Kasteel', dat een capaciteit heeft van 10.599 toeschouwers. De BVO komt gedurende haar bestaan overwegend uit in de Eredivisie, maar speelt de afgelopen twee seizoenen in de Jupiler League. Een deel van het stadion, waaronder de tribunes en het veld, is eigendom van Sparta; de rest van het stadion, zoals de ruimte onder de tribunes, is in andere handen.
- 2.2 De thuiswedstrijden van Sparta Rotterdam worden gemiddeld door 7.100 toeschouwers, waarvan 5.100 seizoenskaarthouders, bezocht. De supporters komen met name vanuit Rotterdam en omstreken naar het stadion om wedstrijden te bezoeken. De BVO kent volgens de partijen maximaal dertig probleemsupporters, waarvan drie supporters geregistreerd staan via de methodiek 'Hooligans in Beeld' (HIB).
- 2.3 Supporters houden zich goed aan de huisregels van de BVO en zijn vrijwel nooit betrokken bij voetbalgerelateerde delicten. In totaal zijn er blijkens het Voetbalvolgsysteem (VVS) vijf stadionverboden; dit zijn allen landelijke stadionverboden (peildatum 21 mei 2012).
- 2.4 De BVO heeft één supportersvereniging, *De Sparta Supporter*, die 1.100 leden kent. De communicatie tussen de club en de supportersvereniging is goed; het bestuur van de supportersvereniging overlegt driemaal per jaar met de algemeen directeur (AD), de manager publiekszaken en de veiligheidscoördinator. Buiten deze formele overlegmomenten is er regelmatig informeel contact tussen de manager publiekszaken en de supportersvereniging.
- 2.5 Onder de hoofdtribune is een supportershome ingericht met onder andere een bar waar supporters voorafgaand aan en na afloop van de wedstrijd en tijdens de rust consumpties kunnen kopen. De BVO heeft ideeën om in de toekomst een supportershome onder de Denis Neville-tribune te openen. Tevens bestaan er ideeën voor het bouwen van een zogenaamde *Sports Bar*. Buiten wedstrijddagen is het huidige supportershome te huur.
- 2.6 In het afgelopen jaar (meetmoment 21 mei 2012) hebben tijdens thuiswedstrijden zeven incidenten waarbij supporters van Sparta Rotterdam betrokken waren, plaatsgevonden. Het gaat dan onder andere om het gooien van bier en overtreding van de huisregels van de BVO. Tijdens uitwedstrijden ligt het aantal incidenten in dezelfde periode op vier. Deze incidenten speelden zich allemaal af tijdens de uitwedstrijd tegen FC Volendam.
- 2.7 Thuiswedstrijden worden geclassificeerd als A-, B- of C-wedstrijd. In de praktijk kent de BVO geen C- en zes B-wedstrijden. Dit zijn de wedstrijden tegen FC Den Bosch, FC Dordrecht, FC Zwolle, Go Ahead Eagles, SC Cambuur en Willem II. Tijdens B-wedstrijden geldt een verplichte combiregeling. Tijdens de overige elf A-wedstrijden komen supporters op eigen gelegenheid naar het stadion.

3. Samenwerking rondom voetbalveiligheid

- 3.1 De samenwerking tussen BVO, gemeente, politie en Openbaar Ministerie (OM) is goed. Voetbalgerelateerde zaken worden periodiek op ambtelijk niveau besproken, waarbij partijen in nauw contact met elkaar staan en respect tonen voor elkaars standpunten en belangen. Hieronder geven we de overleggen die periodiek gevoerd worden weer. Van belang daarbij is dat binnen de gemeente drie BVO's actief zijn. Vanuit de gemeente heeft de juridisch beleidsadviseur voetbal in portefeuille; overleggen worden echter niet gezamenlijk, maar per individuele BVO gevoerd
- Drie keer per seizoen vindt onder regie van de gemeente het beleids-overleg plaats. Bij dit overleg sluiten de BVO (veiligheidscoördinator en manager publiekszaken), de gemeente (juridisch beleidsadviseur), het OM (beleidsmedewerker) en de politie (voetbalcoördinator) aan.
 - Wekelijks stelt de juridisch beleidsadviseur een notitie op, met daarin de stand van zaken rondom grootschalige evenementen en voetbalwedstrijden; deze wordt in de lokale driehoek besproken. In de driehoek is Sparta Rotterdam zelf doorgaans geen onderwerp van gesprek.
 - De BVO (veiligheidscoördinator) en de politie (voetbalcoördinator) hebben wekelijks een operationeel overleg om lopende zaken onderling af te stemmen.
 - Zes weken voorafgaand aan de wedstrijd hebben de gemeente en de BVO een vooroverleg met de tegenpartij.
 - Binnen de politie is er intern tactisch overleg.
 - Op de wedstrijddag is er intern operationeel overleg bij de politie; na afloop van de wedstrijd volgt een debriefing. Mocht de informatie hier-toe aanleiding geven, dan zal het OM eveneens worden ingelicht.
- 3.2 Tijdens het beleidsoverleg, dat drie maal per seizoen onder regie van de gemeente plaatsvindt, worden de volgende zaken globaal besproken:
- Bespreking te nemen (bestuurlijke) maatregelen rond wedstrijden;
 - Terugblik op gespeelde wedstrijden;
 - Vooruitblik op te spelen wedstrijden;
 - Bespreking eventuele incidenten en andere operationele zaken;
 - Monitoring van de convenantafspraken.
- 3.3 Vanuit de verstrekte vergunning c.q. de conventuutspraken is het uitvoeren van oefeningen verplicht. Deze worden echter (te) weinig uitgevoerd. Wel zijn procedures geoefend tijdens reguliere competitiewedstrijden. Inmiddels is een multidisciplinaire ontruimingsoefening gepland; deze zal in het najaar plaatsvinden. De veiligheidsregio wordt bij deze oefening niet betrokken.

4. Inzet rondom voetbal per organisatie getypeerd

- 4.1 De veiligheidsorganisatie van de BVO is momenteel als volgt:
- De veiligheidscoördinator besteedt circa twintig uur per week aan veiligheidsgerelateerde zaken en legt formeel verantwoording af aan de Financieel Manager. De Algemeen Directeur wordt proactief over veiligheidsgerelateerde zaken geïnformeerd.
 - Onder de bovenkant van de veiligheidsorganisatie bevindt zich een pool van 50 stewards, waaronder vijf hoofdstewards, en 25 servicemedewerkers. Deze vallen onder de beveiligingsorganisatie van de BVO, de *Stichting Dienstverlening Sparta*. Daarnaast worden tijdens een wedstrijd negentien personen ingehuurd bij een beveiligingsbedrijf. Tien van hen werken als stewardmedewerker – zij staan onder andere bij de hoofd- en VIP-ingang – terwijl de overige negen als beveiligingsmedewerker worden ingezet.
 - Stewards voeren hun werkzaamheden uit op vrijwilligersbasis en ontvangen een vrijwilligersvergoeding. De inzet bij een wedstrijd is ongeacht de risicoclassificatie van een wedstrijd even groot.
- 4.2. De briefing wordt routinematig maar degelijk verzorgd door de veiligheidscoördinator en vindt getrapd plaats; de hoofdstewards briefen de stewards. Naast de hoofdstewards wonen ook een beveiligingsmedewerker en medewerkers die zich tijdens de wedstrijd in de commandoruimte bevinden deze briefing bij. Tijdens de briefing komen stadionverboden niet aan bod.
- 4.3 De politie-inzet is wisselend en afhankelijk van de risico-inschatting van de wedstrijd. Op basis van de interviews en draaiboeken kan het volgende over de politie-inzet gezegd worden:
- Bij A-wedstrijden zet de politie maximaal elf man politiepersoneel in;
 - Bij B-wedstrijden zet de politie maximaal 45 man politiepersoneel (waaronder twee groepen ME en zes beredenen) in;
 - De BVO kent geen C-wedstrijden.
- Een deel van het politiepersoneel is zichtbaar in het stadion aanwezig. Anderen voeren tijdens de wedstrijd werkzaamheden uit in de gebieden rondom het stadion. Achtervang uit de reguliere dienst en de noodhulp – in geval van een calamiteit – zijn op afroep beschikbaar. Het geheel overziend, verlopen wedstrijden vanuit het oogpunt van veiligheid goed met een minimale politie-inzet. Het bejegeningsprofiel van de politie richting supporters is laagdrempelig en vriendelijk.
- 4.4 De politie voert de voetbalgerelateerde zaken rondom Sparta Rotterdam uit vanuit het district. Dit gebeurt derhalve niet, zoals bij Feyenoord, door de Voetbaleenheid (VBE). Wel is een aantal leden van het politieteam dat werkt rondom wedstrijden van Sparta Rotterdam gelieerd aan de VBE. Met de VBE wordt geregeld afgestemd en bij B-wedstrijden ondersteunt de VBE daadwerkelijk. Dankzij deze manier van werken is er verbinding met de VBE, maar blijft ook de lokale kennis (*'colour locale'*) behouden.

- 4.5 De voetbalcoördinator verzorgt de briefing aan de hand van een Power-Pointpresentatie. De briefing is professioneel en compleet: er is voldoende aandacht voor doelstellingen, beleidsuitgangspunten en opdrachten. Vanwege het feit dat tijdens A-wedstrijden met een ingewerkt team wordt gewerkt, zijn van A-wedstrijden geen draaiboeken beschikbaar.
- 4.6 Binnen het OM houdt een pool van dertien vaste personen zich bezig met het voetbaldossier. Dit team bestaat onder andere uit een aantal vaste Officieren van Justitie en de voetbalofficier, parketsecretarissen en een beleidsmedewerker. Derhalve worden zowel beleidsmatige, praktische als juridische aspecten van het voetbalveiligheidsbeleid geadresseerd.
- Naast de drie Rotterdamse clubs heeft dit team ook FC Dordrecht in portefeuille. Derhalve neemt het voetbaldossier in zijn geheel veel tijd in beslag. Het aandeel van de tijd die specifiek aan Sparta Rotterdam wordt besteed, is echter beperkt. Bij A-wedstrijden van de BVO is het OM telefonisch bereikbaar, bij B- en, indien van toepassing, C-wedstrijden is het OM standaard aanwezig.
- 4.7 Zaken rondom de fysieke infrastructuur, zoals parkeergelegenheid, behoren tot de verantwoordelijkheid van de deelgemeente. Het voetbaldossier zelf is binnen de gemeente Rotterdam echter op centraal niveau geregeld.
- Naast de burgemeester als eindverantwoordelijke voor de openbare orde en veiligheid, zijn een juridisch beleidsadviseur – die alle Rotterdamse clubs in portefeuille heeft – en de directeur Veiligheid betrokken bij het uitzetten van het beleid rondom voetbal.

5. De BVO onder de loep

5.1 Sparta Rotterdam heeft de beschikking over een pool van 50 stewards, waarvan vijf hoofdstewards, die in het bezit zijn van de blauwe pas van de KNVB; zij worden alle wedstrijddagen ingezet. Daarnaast wordt gebruikgemaakt van particulier beveiligingspersoneel, dat bezoekers onder andere bij de hoofd- en VIP-ingang gastvrij ontvangt.

5.2 De kwantiteit van de stewardorganisatie is nog niet afdoende. Dit heeft tot gevolg dat de BVO extern ingehuurde beveiligingsmedewerkers als steward inzet. Met het oog op een terugkeer naar de Eredivisie streeft de BVO er naar in de toekomst over een pool van 60 stewards te beschikken.

De kwaliteit van de ingezette stewards is mettertijd verbeterd en over het geheel genomen voldoende. Wel kunnen individuele verschillen in kwaliteit tot onverwachte en gevaarlijke situaties leiden (bijvoorbeeld doordat een hek niet goed wordt afgesloten).

5.3 Sparta Rotterdam heeft circa 5.100 seizoenskaarthouders en wedstrijden worden gemiddeld door 7.100 personen bezocht. Toegangskaarten zijn vanaf €12,50 vrij verkrijgbaar en kunnen – in geval van A-wedstrijden – via internet en Ticketbox of bij het stadion worden aangeschaft. Voor de vrije verkoop is geen (S)CC verplicht. Om toegangskaarten voor wedstrijden van de B-categorie aan te schaffen, is een (S)CC verplicht.

5.4 Het stadion van Sparta Rotterdam bevindt zich in een goede staat; in de Jupiler League is het één van de mooiere stadions. Over de fysieke infrastructuur rondom en in het stadion is het volgende op te merken:

- Het stadion ligt midden in een woonwijk. De route naar het stadion is duidelijk aangegeven. De bewegwijzering om het stadion te bereiken, is derhalve ruim voldoende.
- Het stadion is in 1916 geopend en ingrijpend gerenoveerd aan het eind van de 20ste eeuw. Anno 2012 verkeert het stadion in een goede staat. Het is in vier sectoren verdeeld, de hekwerken voldoen aan de gestelde eisen en in zijn geheel voorzien van zitplaatsen.
- Supporters komen lopend, fietsend en met de auto naar het stadion. Voor thuis- en uitsupporters die per auto naar het stadion reizen, is er voldoende parkeergelegenheid. Na de wedstrijd is er een snelle afvoer van de supporters; dit verloopt ordentelijk en rustig.
- Voor aanvang en na afloop van de wedstrijd steekt een deel van de supporters een drukke weg over om de parkeerplaatsen te bereiken. Deze weg vormt een belangrijke verbinding tussen Rotterdam en Schiedam en kan op vrijdagavond – de speelavond van de Jupiler League – niet worden afgesloten: deze avond is het koopavond in Rotterdam en dient deze weg als ontsluitingsroute.
- De beschikbare faciliteiten voor supporters zijn voldoende. Er is een supportershome onder de hoofdtribune van het stadion (zie 2.5); tevens is er een grote fanshop. De catering is goed georganiseerd en publieksvriendelijk en toiletvoorzieningen zijn schoon.

- De afscheiding van tribunes en veld geschiedt door een pad dat gelijk ligt met het veld en circa zes meter breed is. Vanaf het pad is zicht op het veld mogelijk; het gangpad en veld zijn van elkaar gescheiden door een hekwerk met een hoogte van ongeveer één meter. Het hoogteverschil tussen tribune en pad bedraagt circa drie meter; de tribunes kunnen via een ijzeren trap worden bereikt.
- Het bussenvak heeft ruimte voor twee bussen en is voorzien van hekwerk. Wanneer bezoekende supporters met meer dan twee bussen arriveren, worden deze aan de westzijde van het stadion gestald. Bezoekende supporters die met de auto naar het stadion komen, parkeren hun auto nabij het stadion (de Spaanse polder) en begeven zich vanaf daar naar het stadion.
- Nadat bezoekende supporters de tourniquets zijn gepasseerd, worden zij gefouilleerd. Het geheel is goed afgeschermd en het fouilleren gebeurt op een correcte wijze; stewards worden daarbij ondersteund door een beveiligingsmedewerker.
- Supporters kunnen vrij rondom het stadion lopen en daarbij ook het bussenvak van bezoekende supporters benaderen. De aan- en afvoer van bezoekende supporters vergt derhalve bijzondere aandacht in verband met de veiligheid. Deze situatie heeft in enkele gevallen een onnodig grote politie-inzet tot gevolg. Er bestaat tussen partijen discussie over het al dan niet plaatsen van een (flexibel) hekwerk dat het benaderen van het bussenvak bemoeilijkt.
- Het bezoekersvak ligt op maximale afstand van de fanatieke aanhang van Sparta Rotterdam, die zich op de Denis Neville-tribune bevindt. Tourniquets zijn aanwezig en worden gebruikt om de toegangskaarten te scannen. Tijdens een wedstrijdbezoek gebeurt het scannen eenmalig met de hand in verband met een storing.
- Het uitvak is voorzien van een hekwerk, maar heeft een open karakter en oogt vriendelijk. Het vak is schoon en geeft uitstekend zicht op het veld. In totaal is in het bezoekersvak plaats voor 650 personen. In het uitvak wordt geen alcohol geschonken.

5.5 De commandoruimte is gesitueerd op de hoek van de Denis Neville-tribune en de hoofdtribune van het stadion en geeft een goed overzicht over het gehele stadion.

- De commandoruimte bestaat uit één compartiment. Hier zijn tijdens A-wedstrijden drie personen van de BVO aanwezig (een verbindelaar, camera- en videobewerker en stewardcoördinator). Tijdens B-wedstrijden zijn ook de operationeel commandant van de politie en de veiligheidscoördinator in de commandoruimte aanwezig. In geval van een incident vindt overleg tussen partijen plaats in een kantooruimte in het stadion.
- Tijdens wedstrijden van de A-categorie zijn de voetbal- en veiligheidscoördinator niet standaard in de commandoruimte aanwezig. In plaats daarvan lopen zij rond in het stadion. Aansturing vindt dan 'vanuit de operatie' plaats.
- De commandoruimte is te klein om goed met elkaar te kunnen communiceren wanneer de druk om te handelen toeneemt. Een schuifwand waarmee de commandoruimte in twee compartimenten kan worden opgedeeld, is een mogelijk verbeterpunt.

- Het stadion beschikt binnen en buiten het stadion over negen (digitale) camera's. De kwaliteit van het camerasysteem is onvoldoende. Zo is het niet (altijd) mogelijk personen te identificeren en ontbreekt volledig zicht op bijvoorbeeld de busluis en de buitenzijde van de Kasteeltribune. Investerings in het camerasysteem zijn reeds begroot.
- 5.6 Het stadion verkeert in een goede staat. We benoemen een aantal aandachtsc.p. verbeterpunten:
- Supporters kunnen vrij rondom het stadion bewegen. Hoewel het open karakter van de stadionomgeving voor de gastvrije uitstraling van de BVO belangrijk is, kan dit open karakter vanuit veiligheidsperspectief leiden tot gevaarlijke en onverwachte situaties.
 - De capaciteit van het bussenvak is – bij een klein aantal wedstrijden – beperkt. Als de bezoekende club met meer dan twee bussen arriveert, worden deze noodgedwongen aan de westzijde van het stadion geparkeerd. Door het ontbreken van fysieke barrières zijn deze bussen voor thuissupporters makkelijk te benaderen, wat extra inzet van stewards en politiepersoneel tot gevolg heeft.
 - Met de huidige cameraopstelling zijn verschillende locaties niet of niet afdoende in beeld te brengen. Daarnaast is de kwaliteit van camera-beelden onvoldoende om personen die zich misdragen te identificeren.
- 5.7 Binnen de club zijn verschillende maatregelen ter beheersing van ongewenst supportersgedrag getroffen. We benoemen deze puntsgewijs:
- Ter vermaak van de supporters is er binnen het stadioncomplex een (groot) supportershome dat voor en na de wedstrijd en tijdens de rust geopend is.
 - Tijdens de wedstrijden is de consumptie van alcohol toegestaan. Tegen het gebruik van softdrugs wordt afhankelijk van de situatie c.q. het risico op escalatie opgetreden. Harddrugs worden vrijwel niet gebruikt. Alcohol- en drugsgebruik van supporters veroorzaken geen structurele overlast.
 - De BVO heeft (nog) geen stadionverbodencommissie. Overleg over op te leggen stadionverboden vindt plaats tussen de veiligheidscoördinator en de manager publiekszaken, waarna de uitkomst aan de algemeen directeur wordt voorgelegd.
- 5.8 Fouillering
- Uitsupporters worden goed afgeschermd richting het uitvak gebracht en achter de tourniquets op correcte wijze gefouilleerd door de aanwezige stewards. Een beveiligingsmedewerker ondersteunt bij deze fouillering.
- 5.9 De BVO is bij verschillende maatschappelijke activiteiten betrokken en wordt daarbij ondersteund door *Stichting de betrokken Spartaan*. Projecten richten zich onder andere op veiligheid in de wijk en werk en inkomen. Een voorbeeld van een dergelijk project is *Rugdekking*, waarbij jongeren worden opgeleid tot beveiligers en bij de BVO praktijkervaring op kunnen doen. In een aantal gevallen werkt de BVO samen met Excelsior en Feyenoord.

6. Hoofdpijnen veiligheidsbeleid

- 6.1 Voor de thuiswedstrijden van Sparta Rotterdam verstrekt de gemeente jaarlijks eenmalig een vergunning. Deze vergunning heeft betrekking op competitie- en bekerwedstrijden. Rondom eventuele oefenwedstrijden van de BVO en speciale wedstrijden in het stadion van Sparta Rotterdam – zoals bijvoorbeeld een beloftenfinale – volgt apart overleg en afstemming.
- 6.2 De risico-inschatting van wedstrijden komt in overleg tussen de BVO en politie tot stand en wordt in het beleidsoverleg definitief vastgesteld. De risico-inschatting is gebaseerd op de (onderlinge) historie (VVS), bronnen binnen de BVO en informatie van de RID.
- Als aandachtspunt is het van belang om op te merken dat VVS niet toegankelijk is voor clubs die in de Jupiler League actief zijn. Dit heeft tot gevolg dat de informatie in dit systeem over clubs die op dit niveau acteren, beperkt is.
- 6.3 Er wordt actief ingezet op normalisatie rondom voetbalwedstrijden. Dit houdt concreet in dat wedstrijden van de B-categorie, indien zij goed verlopen, het volgende seizoen in eerste aanleg als laag-risico wedstrijd worden beschouwd. In enkele gevallen komen de BVO's – ook in het kader van A-wedstrijden – onderling een vervoersregeling overeen.
- 6.4 De politie stelt de politie-inzet vast op basis van de historie tussen beide clubs, actuele informatie en informatie van de RID. Niet alleen de de risico-classificatie van een wedstrijd is met andere woorden leidend voor de uiteindelijke politie-inzet (maatwerk). Partijen zijn positief over de inzet en werkwijze van de politie, hoewel in sommige gevallen door de BVO de inzet van bijvoorbeeld ME of beredenen als te zichtbaar en onnodig wordt ervaren.
- 6.5 De bij het voetbal betrokken partijen evalueren en actualiseren de inhoud van het voetbalconvenant jaarlijks. Het convenant wordt ondertekend door de burgemeester, de hoofdofficier van justitie, de korpschef en de algemeen directeur van de BVO.
- 6.6 Tijdens de wedstrijd zelf is er sprake van meerdere veiligheidsmaatregelen (zie ook foullering) en afspraken:
- De BVO heeft de eindverantwoordelijkheid en bepaalt wat er in het stadion gebeurt, de politie daarbuiten. Wel is de politie met enkele personen zichtbaar aanwezig in het stadion.
 - Mensen die in en om het stadion worden aangehouden, worden overgebracht naar het politiebureau aan de Schiedamseweg. Op het politiebureau worden deze aanhoudingen vervolgens met prioriteit afgehandeld.

7. Aandachtspunten veiligheidsbeleid vanuit de veiligheidspartners

7.1 De aanpak van veiligheidsvraagstukken rondom voetbalwedstrijden vraagt samenwerking en afstemming tussen private (BVO) en publieke partijen (gemeente, OM en politie). De veiligheidspartners zijn positief over de onderlinge samenwerking. Hieronder benoemen we een aantal aandachtspunten:

- De kwaliteit van het camerasysteem als geheel is onvoldoende. Niet alle camera's zijn in staat om personen te identificeren en zicht op verschillende locaties, waaronder het bussenvak, ontbreekt.
- Het bussenvak is met een capaciteit van maximaal twee bussen – in de optiek van sommigen – te klein. Als gevolg van het open karakter van het stadion – bezoekers kunnen vrijelijk rondom het hele stadion lopen – is het bovendien niet mogelijk het bussenvak af te schermen anders dan door het vormen van een linie van stewards en/of politiepersoneel.
- Het voetbaldossier wordt centraal vanuit de gemeente geregeld en over de invulling van die rol is eenieder zeer tevreden. Voor bijvoorbeeld het parkeren rondom en het afsluiten van een weg nabij het stadion, is de deelgemeente het aanspreekpunt van de BVO. De ervaring is dat de deelgemeente deze rol tot op heden onvoldoende heeft opgepakt. Overigens zou dit probleem niet langer actueel zijn indien de BVO naar de Eredivisie promoveert vanwege de andere speeldagen in deze competitie (zaterdag, zondag).

8. Club- en gemeentespecifiek

- 8.1 Stewards worden na het voltooien van hun opleiding nog niet direct als allround steward ingezet. In plaats daarvan beoordeelt een hoofdsteward de wijze waarop zij hun werkzaamheden uitvoeren aan de hand van een evaluatieformulier (competentiepaspoort). Wanneer deze evaluatiefase tot het oordeel leidt dat een steward over voldoende kwaliteiten beschikt, wordt deze als allround steward ingezet. Een dergelijke werkwijze (*good practice*) is ook aanbevelingswaardig voor andere BVO's.
- 8.2 De beleidsadviseur van het OM besteedt per week ongeveer drie dagen – waarvan een klein deel aan Sparta Rotterdam – aan het voetbaldossier. Eén van deze dagen is deze beleidsmedewerker op het politiebureau aanwezig, om samen met de politie registraties in VVS te verwerken en zorg te dragen voor de opvolging van stadionverboden. Deze werkwijze vergt inzet, maar heeft resultaat; een positieve bijkomstigheid is dat het contact met de politie op deze wijze verbetert.

9. Samenvatting en conclusies

- 9.1 Sparta Rotterdam is een mooie club met historie en voetbalt in een mooi en eredivisiewaardig stadion. Thuis- en uitsupporters worden correct en vriendelijk ontvangen en bezoekende supporters hebben (in een mooi en schoon uitvak) dezelfde faciliteiten als het thuispubliek, bezijden het nuttigen van alcohol.

De samenwerking tussen de gemeente, BVO, politie en OM is goed. Er vindt periodiek overleg plaats op ambtelijk niveau en betrokken personen en instanties weten elkaar ook buiten deze vergadermomenten om goed te vinden.

- 9.2 Op basis van de uitgevoerde audit zijn enkele aandachtspunten te benoemen, die achtereenvolgens met een verwijzing naar de betreffende paragraaf in het rapport worden aangegeven:

- De kwaliteit van de camera's is onvoldoende en tevens mist (volledig) zicht op belangrijke locaties, waaronder het bussenvak. Voor aanpassing en vernieuwing van het camerasysteem heeft de BVO inmiddels budget gereserveerd (5.5, 5.6, 7.1).
- De BVO heeft gastvrijheid hoog in het vaandel staan. Deze gastvrijheid komt mede tot uiting in het open karakter van het stadiongebied; supporters zijn in de gelegenheid rondom het gehele stadion te lopen. Daarmee is ook de bussluis makkelijk benaderbaar en kan deze enkel met mankracht worden afgeschermd (5.4, 5.6, 7.1). De BVO is in de Jupiler League actief en een situatie waarin het afschermen van het bussenvak noodzakelijk is, komt zelden voor. Wanneer Sparta Rotterdam de ambitie om in de Eredivisie te acteren realiseert, is de huidige situatie vanuit veiligheidsoogpunt echter onwenselijk.
- Wedstrijden in de Jupiler League worden overwegend gespeeld op de vrijdagavond. Deze avond is het koopavond in Rotterdam. Door de drukte die dit met zich meebrengt, kan een drukke weg (Horvathweg) die tussen het stadion en de parkeergelegenheid ligt – dit is een belangrijke ontsluitingsroute – niet worden afgesloten. Dit heeft gevaarlijke situaties tot gevolg wanneer supporters deze weg oversteken. Bij promotie naar de Eredivisie is dit probleem overigens niet langer actueel (5.4, 7.1).

Bijlage - verantwoording Audit

Geïnterviewde personen

Etienne Engel (politie)	Voetbalcoördinator
Joop Kooijman (BVO)	Veiligheidscoördinator
Bert Punt (OM)	Beleidsadviseur
Sanne Wieke Remmert (gemeente)	Juridisch beleidsadviseur
Marc Roosenburg (politie)	Wijkteamchef district West
Wesley van der Stam (BVO)	Manager Publiekszaken

Geraadpleegde documenten

Convenant Betaald Voetbal
Draaiboek Sparta – Willem II
Notulen overleg
Plattegrond 'Het Kasteel'
VoetbalVolgSysteem (VVS): uitsluitingen, thuisgedrag en uitgedrag

Observaties en activiteiten

Wedstrijdbezoek Sparta – Helmond Sport (16 maart 2012)

met als aandachtspunten:

- Wedstrijdvoorbereiding met de scheidsrechter
- Briefing stewards
- Commandoruimte
- Bezoekersvak
- Denis Neville-tribune
- Fouillering supporters
- Aankomst en vertrek bezoekende supporters

Wedstrijdbezoek Sparta – Telstar (1 april 2012)

met als aandachtspunten:

- Briefing politie
- Commandoruimte
- Denis Neville-tribune
- Bezoekersvak
- Fouillering supporters
- Supportershome
- Aankomst en vertrek bezoekende supporters

